

„Soča“ izhaja vsako saboto in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto . . . . . f. 4.—
Pol leta . . . . . „ 2.—
Četrť leta . . . . . „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrť leta . . . . . „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60.“

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno trlistopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: *Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 233*, poleg preture, kjer se nahaja tudi upravnništvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavec in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Častitim gg. naročnikom i čitateljem.

Vsem čast. naročnikom voščimo vesele praznike; tiste pa, kateri so zaostali z naročnino za lansko leto in za 1. četrťletje t. l. prosimo, da nam pošljejo, kar so na dolgu. —

S 1. aprilom se začne novo četrťletje. Tisti gospodje naročniki, katerim poteče naročnina s koncem tega meseca, naj blagovolijo naročnino ponoviti; drugi prijatelji narodnega napredka na Goriškem, ki še niso naročniki, pa naj pristopijo k uže mnogim podpirateljem našega lista, da bo de mogoče, list se ceneje izdavatí.

Uredništvo.

Vabilo

k običnemu zboru slovenskega političnega društva „Soča“ dne 11. aprila t. l. ob 2. urah popoldne v prostorih goriške čitalnice.

Na dnevnem redu bo:

1. Tajnikovo poročilo.
2. Društveni račun za upravno leto 1871.
3. Volitev predsednika.
4. Volitev odbornikov.
5. Peticija do vlade, da bi za to skrbela, da se namesti v Gorici vsaj eden slovenskega jezika popolnoma zmožen notar.
6. Prenaredbe v društvenih pravilih.

Glede volitev se opazuje, da morejo p. t. gosp. društveniki po-blastiti tudi druge sodruštvenike, da volijo v njihovem imenu. Toda nihče ne more voliti z več nego petimi poobla-

stili. To pa naj ne zadržuje, da se zbere pri napovedanem shodu, kolikor mogoče, p. n. gosp. članov.

V Gorici dne 20. marcija 1872.

Odbor slovenskega polit. društva „Soča“

Spet nove volitve na Českem;

Bistvo ustavnega življenja je, da ima v ustavni državi vlada biti izraz ljudstvenega mnenja, torej v Avstriji izraz avstrijskih narodov, to je: ona bi morala izvrševati to, kar večina teh narodov želi. Pri nas hočejo pa ministri in hočeta dva naroda, nemški in madjarski, (ki sta oba skupaj le velika manjšina), da se jim vsi drugi narodi podvržejo; hočejo torej, da je vlada izraz manjšine. To je gotovo nasprotno ustavnemu pojmu, zatorej je pa pri nas tudi vse narobe; prepira, homatij in sovraštva nij konca, ne kraja. Pa kako bi moglo drugače biti, če se vsa načela prekucnejo ali krivo rabijo. Po naši postavi se imajo novi poslanci voliti po preteku 6. tih let; če pa nastane velik prepír med poslanci in ministri, ima naš cesar pravico, uže poprej razpustiti zboro, da ministri apelujejo na ljudstvo, katero po novih volitvah razsodi, kdo ima prav, ali stari poslanci ali ministri. Če ljudstvo izvoli stare, ali poslance enakega mnenja, so ministri pravdo izgubili, in morajo odstopiti, če pa ljudstvo izvoli večino novih poslancev, ki so pri volitvah izrekli, da bodo ministerstvo podpirali, potem je dobilo pravdo in ostane na krmilu. Pomislimo zdaj, kolikokrat uže so nekteri deželni zbori razpuščeni bili od leta 1867 in kolikokrat so na Kranjskem i posebno na Českem volili, uže po dvakrat na leto, a vedno so iste moze deklarante zbrali glasno izrekli, da črte centralizem, ki hoče vse dežele na Dunaj stlačiti, in da hočejo federalizem, t. j. tako zvezo avstrijskih narodov, vsled katere ostane vsak narod, kar je; doma za se skrbi, in oddaja cesarstvu, le to kar mu gre in je potrebno, da obstoji svobodno pa mogočno. Temu nasprotujejo sedanji ministri, ter hočejo po vsaj sili, da bi centralizem obveljal, in minister knez Auersperg

je javno izrekel v političnem odboru, da se ima Poljakom nekaj le zato dovoliti, da bo potem mogoče, po drugih deželah federaliste zatreti!

Pa naj hujša zavira je na tej strani Litave česki deželni zbor, na Ogrskem pa hrvatski sabor; zato sta oba zopet razpuščena. Govori se, da pride tudi kranjski na vrsto, Hajde tedaj, zopet na volišče, gonja se je uže začela, in kakor vsi časopisi pišejo, volilni boj je strašan, in toliko bolj vnet, ker centralistna stranka rabi tudi nepoštena zaničljiva sredstva. Na Hrvatskem silovito pritiska bana namestnik Vakanovič uboge uradnike. Če nočejo zoper narodno stranko delati, pa je iz službe spodi. Madjaroni trosijo tudi denar, tu obljubavajo, kar je mogoče in nemogoče, tam strašijo, da nij več prestati. Vendar zmagali ne bodo, narod se je izmodril. Na Českem delajo centralisti tudi skoro tako, toda česki narod bo prejšnje poslance izvolil, in tako zopet dokazal svoje mošvo, svojo vrednost in zrelost. Bati se je le pri volilcih velikega posestva, katero ima kakor povsod, tako tudi tam večidel plemstvo v rokah. Tudi ono je razcepljeno v federaliste in centraliste, in pri eni volitvi zmaga ta, pri drugi druga stranka, kajti omahljivi so. Čudne reči pišejo česki listi, kako ministerstvo zdaj v teh krogih glasovo lovi. Se ve, da malo jih je v primeri z ostalim velikim narodom in vendar imajo tretjino glasov v deželnem zboru, ker so pa razkrojeni tudi oni, odloči majhno število osodo českega naroda in menda celó Avstrije. Zato pa so centralisti kar iz sebe in bogatinci so zložili denar, kupavajo hitro od federalističnih zadolženih posestnikov graščine, in je prav dobro plačujejo, da pridobijo kak glas.

Toda Čehi niso seme ali uboge reve, tudi oni delajo po tem vzgledu. Tudi oni so zložili štiri milijone goldinarjev in kupujejo od zadolženih centralistov graščine, in je še bolje plačujejo, tako da menda niso do zdaj pri glasovih v zgubi. Človek bi se smejal, ko ne bi bilo to tako strahno žalostno in pogubno. Volitev, prevažna zadeva v svobodnem življenju, postane reč kupavanja in slepivna zvijača!*)

Prav ti dogodki so dokaz, kako slaba je

*) Primeri naš dopis iz Prage.

URED.

LISTEK.

Iz Trsta na Kras.

II.

Prvi žarki jutranjega solnca nadlegujejo te na postelji. Vstani, odpri okno i nasrči se zdravega zraka! Čuj! Na ušesa zadoni ti glasno zvončkanje ovčjih čred, ktere podi star pastir v kratkih pa š ročih „hlačih z gobcem“ na pašo. Kljukasta njegová palica, kteri je vrezanih več kratkih molitvic se sladkim imenom Jezusovim vred, podobna je oni sv. Izidora. V tem, ko mu pomaga zvesti pes Turko varovati čredo, da ne zajde v škodo, zvižga i peva med svojimi ovčicami, da je kaj. Kraški ovčar posnem v resnici po vsem sv. Izidora, kterega stara narodna pesem tako le opeva:

„Sv. Izidor je ovčice pasel,
Lepo je zvižgal, še lepše pel;
Zvesto je služil svojemu kralju,
Pa še lepše gospodu Bogu.“—

Hišna hčerka te kliče k zajterku; poglej jo, kako se je zarudela, pa ne misli da je zaljubljena v te; to naj ti znači le sramožljivost njeno, eno

najlepših lastnostij i krepostij, ki kinčajo i ljubezujivo delajo vsako Evinu potomko i ktera čednost posebnost tebi dopada, prijatelj Drejec! Ali se še spominjaš, kako si mi pravil, da bi neko devo veliko bolj spoštoval, ko bi bila nekoliko bolj sramožljiva? Pa-de gustibus non est disputandum. — Masele domačega, pa še precejšna klobasa te čaka — to je za možkega i to je prav tisto, kar je učenega slovenskega jezikoslovca pripravilo, da je besedo zajterkova ti, iz „zajtel trkati“ izpeljaval, — a ne kava, ki ugaja le ženskim v do mačem ozidji cel božji dan čepčim. E, g. doktor uže vedo, kaj je dobro! — Račun je primeren, „trinkgeld“ se ne sprejema. Zahvali se prijazni postrežbi, podaj hčerki roko — pa le roko, veš! — zajezdi palico, pa hajde naprej!

Široka cesta pelje te skozi Občino. Videl boš v njej l-pe i revne hiše, rejene, pa tudi medle ljudi, kakor povsod, a vsi so živo-veselega značaja. Nad hišnimi vrati zagledaš sem ter tja lašk napis, podoben plašilu, katero obesi skrbni gospodar spomlad v vrtu na ko, da brani grah pred zajčjimi zobmi. Posebno pa proti koncu vasi zagledaš na lesenih deski čudno pošast narisano, glasečo se: „Opchi na.“

Morda si je mislil spisatelj tržaške zgodovine, rajnik dr. Kandler, i ž njim tudi mestni magistrat, da je Občina rusko — kuezka naselbina ter da

je ime izpeljano iz „Ob,“ reke na Ruskem, (v Sibiriji) i „China.“ To pa vendar nij verjetno da bi bili Občanje potomci rusko — kineskih izseljencev. Zato so oni pa tudi pod to magistratno hipotezo kar njihovo pošteno „Občino“ zapisali.

Dospel si do kraja, kder moraš zapustiti široko cesto, ki pelje na Pivko. Ukreniti jo moraš na levo, ako hočeš v kratkem dospeti v polptič, — polmišji kot, kajti v ta slavni, „Sočim“ čitateljem, žali bog, še neznani kraj gre naš pot.

Najprvo te pelje ta pot pol ure med sivim skalovjem. Zapusti ti je moral tu kraški hrast svoj mater zemljo, katero je v zahvalo, da ga je zredila, mogočno branil pred burjo, i postati temelj mestom, iz kterih se najhuje preganjajo prebivalci nj-gove prvotne domačije.

Kamor se ti oko s ceste ozre, ne vidi drugoga nego sivo stevo, kder je rastle pred nekolikostoletji gosto hrastovje. I ta je prav tista stran, po kateri gre železnica. Površni opazovalci Krasu t. j. tisti, kteri le po železnici vozovi se opisovati hočejo tuje kraje i dežele, imajo tu dobro priliko, da moj Kras pred svetom črnijo. Ali nij to vražja nesreča, da so morali ti ljudje prav po najgrši strani kraški železnico napraviti? Kraševac je zares povsod nesrečen. Kaj misliš, da je res onikrat, ko sta naš Gospod i sv. Peter po Krasu hodila, ko sta naš Gospod i sv. Peter po Krasu hodila, Kraševac ukradel gnat iz bisage sv. Petra ter ga s

naša sedanja ustava, ki daje toliko odločilne moči mali peščici bogatih plemenikov. Ta nareba je ostanek srednjega veka v katerem so bili vitezi gospodarji vse Evrope, ter se opira na mnenje, da je plemstvo podlaga in zasloba prestolu. A to nij res! Zgodovina nasprotno uči. Nij namreč plemstvo bilo brezi svoboščin (privilegij) če pa ima ono več pravic, morali so jih imeti drugi stanoj manj, zato so bili kmetje brez pravic, celo sužnji. Za te svoboščine je plemenitazem, kakor vsaki kasti, vedno več mar bilo, nego za vse drugo.

Tako je bilo v tudi republikah n. pr. v Benetkah; v starem Rimu, v kojem je bil veden boj med patriciji in plebejci (plemenitniki in prostim ljudstvom) in na zadnje so nastali krvavi boji. V srednjem veku so se pa mnogokrat v brambo teh svoboščin plemenitniki strašno spuntali zoper vladarje vseh evropskih držav, in poljsko plemstvo je raji videlo, da je poginila Poljska, nego da bi bilo, osvobodivši kmete, rešilo državo. So ve, da krasne izjemke posamičnih plemenitnikov ima vsaka dežela. Po tem nij plemstvo niti podlaga, niti podpora prestolu, nego to je le — vesolno pa moralno ljudstvo. Če ima prestol svoje korenike v sreči in umu ljudstva, in se opira na večino državljanov ali narodov, potem stoji trdno, in zadovoljni narod ga v nevarnih časih vzame na svoje krepke rame, in ga nese od zmage do zmage, kakor je storilo prusko ljudstvo leta 1813. proti Napoleonu I. in 1870. proti Napoleonu III.

Vsemu temu vkljub vendar se nadjamo, da bode zdaj v tem strašnem volilnem boju večina plemstva na Českem storila svojo dolžnost, ker se mora vendar spominjati stare slave tega kraljestva in nekaterih svojih slavni prededov, in gotovo bo previdelo svoje koristi in lastni interes. Leta 1862. je pisatelju teh vrat v Peštu na vprašanje: zakaj zdaj ogrsko plemstvo z narodom eno pot hodi? odgovoril madjarski magnat: „Kaj mislite, da se nijmo iz zgodovine ničesa naučili? Plemstvu grozni dogodki francoske prekucije od leta 1789. naprej in v Galiciji leta 1846. nas so zmodrili. Res je, 1848. leta smo mnogo zgubili, toda če se z nasodom zedinimo, ostane nam še lepo premoženje in zadosti upljiva na državna vprašanja, in tako rešimo pogina sebe pa dinastijo; tudi se ponosno čutimo Madjare.“

Uže imamo dokazov, da velik del plemstva na Českem prav tako misli, zato nij naša nada prazna tam manje, ker hodijo Čehi v brojnih deputacijah po 200 in 300 mož h grašakom, da se zagotovijo njihovih glasov, v namen da bi pri volitvah ves narod zedinjen stal za svoje pravice. Ako ne bodo ti plemenitazi pametno in domoljubno postopali pri volilni borbi, čaka je prokletstvo tudi bodočih rodov, kakor je na veke osramočen spomin tistih, ki so 1800. po svojem glasovanju vzročili, da je še nesrečnija postala uže poprej dovolj nesrečna Irlandija.

Irška dežela je bila nekdanj samostalna; po strašnih bojih so jo zmagali Angleži, pa vendar so jej pustili domači parlament do leta 1800.

Zmagani irski narod si nij mogel mnogo pomagati, ker se je na Irsko naseljevalo zmirom več Angležev, ki so si razdelili zemljo, in v javne posebno visoke službe so stopali le oni ali odpadniki. Vse to nij bilo Angležem dovolj, in leta 1800. so spravili Angleži in domači odpadniki parlament na noge, kateri je dovolil v to, da se uniči domači zbor, in da stopi 100 irskih poslancev v skupni angleški parlament v Londonu.

Tam pa so bili v vedni strašni manjšini in Irlandija je končala.

Pozneje, toda prepozno so prevideli Irci angleško prekanjenost, a nič nij mogel pomagati njih velikanski govornik in državnik veleslavni O. Connell, kateri je na vso moč tirjal, da dobi irska dežela spet svoj stari parlament v Dublinu. Koliko taborjev je napravil, koliko izvrstnih klasičnih govorov gororil v skupnem veliko-britanskem parlamentu! Ločitve nij dobil, ampak le nekaj zljajšav. Zastonj je Angležem dokazoval, da so leta 1800. v zadnjem irskem zboru zmagali le po zvijači, podkupljivosti i drugih nepoštenih sredstvih.

Kar so zagrešili leta 1800. irski oportunisti, ki le na navidezno korist gledajo, nij mogla pomagati O. Connellova domoljubna in izvanredno velika duša od leta 1830. dalje, in še manj so dalje pomagali poznejši krvavi punči nesrečnega naroda. A tudi Anglija čuti vedno strašne posledice svoje nekdanje nepoštenosti. Irška dežela je nezaceljiva nevarna rana veliki Britaniji, česar je prepričan vsak, kdor časnike le površno bere.

To naj resnobno pomislijo nemški listi na Dunaju, kateri tirjajo od ministerstva, naj odstrani slovensko opozicijo, svetovaje, naj Slovanom daje oves ali pa bič, po okolščinah. To naj pomislijo Madjari, kateri hočejo na Hrvatskem zmagati s tem, da skušajo demoralizovati hrvatski narod, in naj ne pozabijo, da podkupljivost pokvari podkupljivca in podkupljenca. Veliki Košut je uže povzdignil svoj svariven glas iz prognanstva, kder je zvedel, kaj se na Ogerskem godi.

Nam Slovanom nij samo za nas ampak prav toliko za Avstrijo mar, za to iskreno želimo in jedva čakamo, da bi bil kinalo konec tem pogubnim preprirom, nesramnemu draženju in lažjivi hinavščini, da po srečnih volitvah na Českem vendar enkrat napoči za Avstrijo po dolgi noči veseli dan.

DOPISI.

V Gorici 29. marecja. — Po precej dolgem prenehanju bo naše polit. društvo 11. prih. meseca sopet enkrat zborovalo in sicer je poleg družega na dnevnem redu volitev novega odbora, katera se je bila zaradi neugodnih okoliščina že dvakrat odložila. Določba, da sme zdaj vsak društvenik, ki ne more priti k zboru, tudi s pooblastilom voliti, nam je porok, da bo novi odbor pravo glasila društva in da ne bo v tem oziru starih ugovorov, da je zbor nazočilih društvenikov zvolil samo tiste može, katere je ta ali oni nasvetoval. Naše polit. društvo je zdaj sestavljeno iz večidel krepkih članov; nekoliko omahljivih je odpalo — a več čvrstih in zavednih je prirastlo in zlasti iz Krasa in iz tržaške okolice jih je v novejšem času pristopilo lepo število.

Casi so zdaj taki, da nam je Slovincem jako hasljivo in potrebno družiti se k skupnemu delovanju; kajti vlada in narodni naši nasprotniki nas pritiskajo če dalje huje in treba nam tedaj, da zložno in pogumno-pa ob enem previdno postopamo, da ne propademo nasprotni sili, pa da nas tudi zvijače nasprotnikov ne prekanjo.

Ker so občaj zbori Soče tako poredkoma in ker je zdaj najugodniši čas za take shote, bi bilo vendar želeli, da se zberemo 11. aprila v prav obilnem številu, ter se pri tej priliki razgovorimo ne samo o tem, kar je na dnevnem redu, ampak tudi sploh o sedanjem političnem položaji

in kako nam je Slovincem na Goriškem in Slovincem sploh v tem položaji postopati, da zavarujemo na eni strani svete naše pravice, a ob enem, kolikor mogoče, pospešimo tudi materjalni napredek slov. narola sploh in naše dežele posebej. Na Goriškem, kakor menda na Slovenskem sploh, se ločmo Slovinci v dve vrsti. Eni pravijo: Pred vsem hočemo, da se nam, da jo in zagotovijo narodne naše pravice in potem naj se nam tudi ne prezirajo materjalne koristi; drugi pa zahtevajo, najprej železnice, ceste in enaki materjalni napredek pospešujoči sredstva, — potem, pravijo, dobimo že tudi narodne pravice.

Mi se raji prištevamo prvi vrsti, nego drugi, a naj raji bi ustanovili novo vrsto takih, kateri bi trdili in zahtevali: Narodne pravice nam gredo po božjih in človeških postavih, zato naj jih hočemo, in kar skladamo v obilni meri na deželi in v krvi za materjalne potrebe cele države, zahtevamo, da se nam v enako obilni meri odkazuje naš delež državnih koristi. Materjalna in duševna koristi državljanov so v tako ozki zvezi, kakor duša s telesom pri v-akem človeku. A kakor vsak blag človek raji žrtvuje življenje, nego oskrni svojo čast in svoje poštenje, enako mora tudi vsak zaveden narod raji žrtvovati svoje materjalne koristi, nego oskrniti svojo čast svoj značaj. Narod, ki nij pripravljen tega storiti, je nezaveden, če ne že moralno propadel. S tega stališča obsejujemo vedenje državnega poslanca Črne-ta, kateri je samo iz gole obljuje materjalne koristi zapustil svoje slovenske tovarše, odpovedal se glavnim načelom vseh avstrijskih Slovanov ter se v naročje vrgel ustavovrni vladi in njenim privržencem in če se smemo zanašati na besede ministra, ko je odbijal v gosposki zbornici Schmerlingova obdolževanja — niti določnih obljub nij mogel imeti; kajti vlada je, kakor trdi minister, poslancem južnih dežel samo ta pogoj stavila: „Postavite se na ustavoverno stališče in potem se bomo z vami pogajali.“ Črne je po tem takem ravnanju se slabše kakor Krasu v sv. pismu, kateri je prodal prvorojenstvo svojemu bratu Jakoba za skledo leče; kajti Č. je se svojim glasovanjem izdal narod za samo nedoločno in nezanesljivo obljubo, če nij morda on sam dobil skledo leče, katero bo v svetem strahu tudi sam užival. Čujmo, kako polemizujejo o tem oziru stare „Nove“ z ljubljanskim „Tagblattem.“

„Tagblattu“ si je vzvidelo v svojem 68. listu zato, ker je ministerstvo v državni zbor prineslo predlog za predelsko železnico, udrihati po narodni večini krajskega deželnega zbora in po državnih naših poslancih, da ona in ti so krivi tega predloga, naši deželi neugodnega. — Tu jih imate te liberalce Krasu-g: Železnice tedaj po m. slih „Tagblattnikov“ naj bodo premije, da poslanec prodá svoje stališče, svoje prepričanje, svoje poštenje! Dosti žalostno je res, ako železnice delajo kot darilo poslancem pokornim, ne pa po potrebah dežel; potem bi raji videli, da raje danes kot juter konec vzame ves železniški „švindl“. Vsaj je teh barantij že preveč na svetu! Ministerstvu naj bi bil „Tagblatt“ povedal, ne pa poslancem našim: „naj ono opazuje blagor države“, kateri ni varovan s železnico Predelsko, o kateri se le Italijanissimi radovati morejo. Sicer pa je „Tagblatt“ svojo psovko par dni prehitro spisaril; naj bi bil čakal, kako je železniška „darila“ šibal v zbornici gosposki nekdanji predsednik ministerstva Schmerling, kterege so današnji liberalci več let moliti kot svojega bogá! — Konečno pa še zmirom m. slimo, da

tem tako razjezil, da nam od tistikrat po letu tako redko dežja pošilja? Nikakor ne, Krašovec je prepoštena duša, da bi se kaj tacega lotil. Oni nepoštenjak bil je, kar se je pa stoprv po njegovi smrti zvedelo, Lah, ki je po Krasu osle kupoval. Iše Črnetu, ki se sicer za javno mnenje i čast kraško prekleto malo zmeni, nij po volji, da se nij t-krat proti onemu laškemu požrešniku sodnijska preiskava začela i se tako kraška čast rešila. Prijatelj, ako še zdaj ne veruješ, da je svet star, prepričaj se tega najprej, ako med potjo na stenah opazuješ luknje, ktere so deževni kanci vzročili. Naredilo je „kolo č. sa.“ v katerem je dež tudi mogočen zob, naj raznovrtni še podobe iz prvotnih skalnatih obrazov, tako da se mora človek čuditi tej samovoljnosti deževnih curkoh.

Ko si pol ure med to skalnato puščavo hodil, dospel si na vrh Repni Tabor. Kaj zgodovinskega nijsem ti v stanu povedati o nastanku tega imena. Oslovskih koz, na katerih bi bila zgodovina tega vrha popisana, ne najdeš; ne ostane ti torej nič drugega nego verovati ustnemu sporočilu, ktero pravi, da so naši kriščanski pradedje v ozidju cerkve, posvečene Materi božji, branili se z božjo pomočjo turških napadov. Zdaj pa vidiš, če se ti ljubi ogledati to nekdanjo trdnjavo, kako varno zavetje imajo v njej

župnikove mastne kokoši i petelini pred lesičjimi napadi. Bog mu jih ne okraji! Zahaja v to cerkev v poletju več tržaških družin, kterih pa po mojem mnenju ne mika toliko božja služba, kakor dobro vince, ktero lahko pokušaš v dveh kraških „hotelih“ v Dolu v podnožji Repnega Tabra. V hotelih?? Naj ti nekoliko razjasnim svoj izrek. Bodi zagotavljen, da v teh dveh gostilnicah noč k noči dvakrat več ljudij prenoči kot v imenitem „Hotel de la Ville“ v Trstu.

Tukaj nahajaš gorjana z debelo gorjanko, kako pri škafih i maslu čepeča računata, se ve, da na stare groše i šmarnice, svoj prihodnji dobiček. Zopet tam zagledaš staro Vipavko drémljajočo poleg saija; blizo nje se dva krepka mlada Vipavca smejata ter si za svojo butaro lepega denarca obatata, s katerim se bosta prihodnje nedeljo na plesišči se svojimi jubicami kratkočasila. Nosijo i vozijo ti v Trst prenočevalci teh hotelov, da z Markom Pohlinom v heksametru govorim: „Piščeta, pure, raca, kopune, teleta, kostrune.“

Hše same na sebi so majhne, toliko večji je pa prostor okolo njih. Le kdor je v posebni milosti gospodinjini, udobi prostor na mizi ali pod mizo v hišem ozidju. Vsi drugi si morajo zunaj hiše poiskati mesta svojim truplom. Z. zglavje si pa ne stavijo kamenov, kakor očak Jakop, ki

je nebesa odprta videl, ampak kako bo j mehko reč kakor n. pr. svojo roko ali pa kaj družega.

Golé se pa na tem mestu reči, ktere bi te kot vestnega človeka preveč osupnile i žale, ako bi je hotel pripovedovati. Je nekaj enacega kakor s pobožnimi romarji i romaricami v Ljubljani pred frančškansko crkvijo, kar je uže ljubljanski dopisnik lani „Narodu poročal.“

Da bi pa taki prizori te preveč ne žalili, podaj se raje naprej. Še eno uro, pa si v varnem poštemem zavetju kder živé ljudje po tvojih principih. V vasi „Kreplje“ se ne ustavljaš! Res, da stanuje tukaj nekaj dobrih rodoljubov, kteri so ustanovili pred tremi leti čitalnici podobno društvo, ktero pa spava spanje pravičnega, kakor več družih po Krasu. Ali nomen est omen i še en streljaj od Krepelj hoda, pa si v Dutovljah, kder najdeš svojega sošolca, ki te bo radosno postregel s predobrim „črncem.“ Naj ti povem, da so o tem „črncu“ glavarji goriškega „učeniškega zbora“ najuglednejšo sodbo izrekli i tudi ti se ne boš kesal, če ga boš en par kozarcev izpraznil kajti pogum ti bo dal na duši i telesu. Kraševac.

železnica Predélska — še ni narejena. In če bo, je vsaj gosp. Črne na hvalo se obnašal Goričanom, ki so za predélsko črto tako zavzeti, da še na tabor Vipavski zato niso hoteli priti, kjer je ondi bila druga črta na dnevnem redu. Nezaupnica Črnetu poslana bi po takem se morala prav po pravici spremeniti v zahvalnico.

Konec te polemike je res nekako zvit in sklepal bi skoro, da „Novice“ ne morejo naravnost obsoditi Črnetu, ker se je nekoliko oziral na materjalne koristi naše kronovine. Toda za tako nepošteno jih vendar ne moremo imeti, saj so že same v eni poprejšnjih številkih odločno grajale njegovo glasovanje, kakor odobrujejo postopanje kranjskih poslancev, da niso prodali svojega stališča, prepričanja in poštenja za take premije.*

Gledé železnice predélske pa moramo odločno ngovarjati „Novicam“, o kateri trdijo, da se je morajo veseleti samo „Italianissimi“. „Cittadini“ glasilo tržaskih „Italianissimov“ je najiskrenejši zagovornik loške železnice, ni goriški Slovenci pa hrepenijo po predélski črti, katera bi bila mestu Gorici, soški dolini in sploh slovensko-goriški strani naj ugodniša, za njo bi pa ne mogli želeči nobenz druge, nego one, katera bi vezala našo kronovino Kranjsko iz Loke, skori Idrijo, Želin, Sv. Lucijo do Gorice. Narodni interesi se ne ujemajo vselej z gnotnimi; zadnje zagovarjamo na Goriškem svoje, a nečemo in ne moremo braniti, da ne bi se potezali Kranjci za svoje.

Iz goriške okolice 5. marca. (Ist. dop.) (Slovenskim rodoljubom, par base l, posebno pa onim, ki živé na skrajni jugozahodni meji Slovenije ali v slovenskem Primorju.) Ako se ozremo po naši mili Sloveniji in zemlji, v koji slovenski narod dandanešnji prebiva, vidimo, da se na severu in jugozahodu italijanskega in nemškega naroda dotika, dalje na skrajnem severu — vzhodu maljarskega in le ob ostalem vzhodu sorodnega hrvatskega in da tako na tri največje in najmenjše evropske rodove, slovanskega, romanskega (italijanskega) in germanskega meji; maljarski narod je majhen (5 milijonov) in nijma nobene sorodnjeve, razen, kakor nekteri računajo jim je nek finski na severu evropske Rvsije nekaj, pa le nekaj v rodu. Vsi ti nam tuji in sovražni sosedje razen bratov Hrvatov prezijajo, kako bi nam še na dalje slovenske meje skrčevali in slovenski narod raznarodili; in ker se jim je bilo dosihmal posrečilo, da so nam ob vsej meji mnogo tál izpod nog odtegnili, se nadejajo, da jim tudi v bodoče kos za kosom, zlasti Nemcu in Italjanu, v nenasiljivo žrelo pade. In res v slučajnih bodočih vojnih homatijah nam preti velika nevarnost in ta bode tim večja, ako ne bodemo dotihmal vsi v eno narodno celoto in upravo združeni.

Res s katjskim zidovjem bi trebalo sedanje slovenske r. združene pokrajne obzidati ter je se svoji mi prsimi in životom proti slehernemu sovražu braniti. Sami moramo živi mejnik proti tujstvu postati. Naša zavelnost mora biti povsod taka, da ne imamo Slovenci ravno tako za narod veljati kot ostali avstrijski neslovenski narodi, in ako neče v Avstriji narodna enakopravnost in državna svoboda le „chamaera“ biti in o tati, sledi iz tega neobhodna potreba, da moramo mi kot narod iste pravice imeti, ktere koli ima sleherni dragi narod ž: v djanju. In vendar, ako pogledamo v nam, kot ostalim Slovanom krivično decembersko ustavo, bomo našli, da nam zagotavlja §. 19 sicer ravnopravnost ali dosihmal le v publi teoriji, v djanjskem žitku ga pa skoro povsod prezira, tako vlada kot njen organi ali uradnik. Na nas se v javnem življenju toliko ozira, kot bi nas ne bilo; le nemški ali pri nas tudi laški jezik se pastuje in goji, slovenskemu se pa godi kot oni znani kranjski pari v Vodnikovi basni; „Nemški konj in kranjski para“, kar je velika pregreha v 19. stoletju! In če bi n. pr. tudi res bilo, da nijsmo ali nij še naš j-zk za polučevanje v šolah in uradovanje goden, česar nas pa naše slovstvo ravno nasprotaj prepričuje, kako hočemo pa stoprv v za naš narod nemem jeziku** godni biti ali ga umevati? Ali nij to abotnost in najhujše nasilstvo tega stoletja? To djanjsko preziranje naših narodnih in državnih pravic, brez kterih smo v djanjskem življenju res robovom enaki, je krivica, ktero je duh časa že davno obsodil, je kričeča krivica, ktero vsi pravi domoljubi

* Morja se pa vendar motite, gospod. Kaj ne veste, da je Črne prvaške rodovine? Ker vrana vrani nikdar očij ne izkljuje, beste videli, da bodo tudi „Novice“ še Črnetu pod svoje peroti vzele ter ga proti njegovim značajnim rotilcem branile. Kaj pa je tem ljudem za načelal Glavna stvar jim je: „Ne dotikaj se moje osebe; kar jaz delam odobri nevrpašaje ali je prav ali ne!“ Ali Vam še nij znana javna skrivnost da se v Ljubljani proglašajo nova pol. dogma „Nemotljivost pravkov“ Ured.

** „Nemci“ se imenujejo Nemci za to, ker jih mi ne umevamo, in so tako res za nas nemci. Dvomni se, da bi to za nas osodopolno ime iz „Nemetes“ ishajalo, kajti nij še dovolj dokazano, da so bili „Nemetes“ germansko plemo. Pis.

po vsej raztrgani Sloveniji obsojemo, od sebe pravno odvracamo, ter jo vsi globoko in hudo čutimo. Da se od nas ta krivica za vselej odstrani, zato smo po ogromnih peticijah prosili, po enoglasnih resolucijah vseh 16. tabrov to od vis. vlade zahtevali, od česar tudi ne bodemo še jenjali, dokler se nam naše pravne zahteve v djanju spolnovele ne bodo. To je pogoj slehernae narodne svobode, brez ktere je vsa ustavnost le brezumja, ako nijma nimbred narodna ravnopravnost tudi djanjskega priznavanja poleg zakonitega. Dualizem, ki je za Slovine stopiv podvostučena centralizacija, natv. guje slovanstva mesto narodne enakopravnosti le enaklo narotno zatiranje; kaj nam pomagajo vsi, če tudi v zlatem vezanju se nahajajoči zakonski članki in §§. ki nam sicer ravnopravnost slovesno zagotavljajo, ako pa nij v življenju o njej ni duha ni sluha? Ako pa nam visoka vlada tega od nje pripoznanega načela v djanju ne vrši in ne pospešuje, moramo o njeni odkritosrčnosti do nas zlo dvomiti; iz česar naravno slediti mora, da tudi mi nijmame vzroka z njo zadovoljnim biti in jej še nadalje zaupati, ker ona za djanjsko upeljavo ravnopravnosti prav nič ne stori. Zato pa nastaja dolžnost vseh rodoljubov, da se povsod brezozirno in brez bojznosti po 19. §. ravnamo in da si vsaj sami sebi s tisto mero merno, s ktero se drugim narodom meri. Posebna dolžnost je pa narodne duhovščine in županijskih predstojništev po slov. Primorju, da se povsod zlasti ob meji in ob žrelo tujega molha narodna zavednost zbujajo, da se v našem jeziku vraduje in niti ene pedi več tujcem ne pripusti! Kajti kakor nam je v teku stoletij le nemarnost mnogo slov. vasi na Furlanskem pofurlanila, nam bode še, ako se temu z vsa silo in postavnimi sredstvi kot tudi z narodno omako in ponosom ne upremo. Temu je žalostni vzgled le 3/4 ure od Gorice oddaljeni Ločnik*) sedaj „Lučnico“, kder se je pred 50 leti večidel slovenski govorilo in pridigovalo: sicer je pod ločeniško faro še kakih 200 slovenskih duš, ki pa bolj oddaljeni po holmčih bližnjih stanujejo, in za vse to uboge Slovence so dandanešnji vletu le enkrat slovensko pridiga, in tako se jim še kruh večnega življenja le pičlo lomi. Bi li mar ne bilo dobro in tudi pravilno, da bi se bližnjemu slov. vikarjatu pridružili, da bi vsaj duševne hrane ne stradali, ker morajo že itak drugam k božji službi hoditi?

Mar so res ti Slovenci le ovce, ktere se drže zaradi volne? Toliko za sedaj, drugipot morda še kaj obutrjenju narodnih mej. Zdravstvujte!

Iz tržaské okolice 20. marcija. (Ist. dop.) Da okoličani tako plešajo, kakor mestni očetjo go-dejo, je uže stara reč, in vsi novjši dogoljaji jih ne zmudrijo. Spominjamo se nekega hudo hudo zagrizenega lahona, uže znanega po žalostnih zaslugah, ktero si je s tem pridobil, da je, ko je za duhovnega pastirja v Trebčah bil, tamošne vaščane, hotel se silo v laško žrelo pogrezniti. A čas hiti; tako je bil tudi on prestavljen od ondot in lahonska mora je zopet odlegla Trebčanom. Mi okoličani pa smo taki, da verujemo vsakemu, kdor kaj pove; če pa kdo o dobrotah mestnega starešinstva kaj načenuča, se mu tolikanj bolj veruje, posebno pa, ako znani g. Bratič, kaj pove. To je tisti Bratič, kterinij v barkolanski čitalnica toliko spoštovanja do našega vladarja imel, da bi bil svoje leno truplo se stola vzdignil, ko smo ime našega cesarja slavili.

Zapomenite si, dragi okoličani, da če se ne boste na svojo moč in na svojo roko vašim sosedom uprli, ne bodo vaši otroci nikdar izobraženi, nego vedno bodo le morali mivto nositi in lahonom in judom hlapčevati. Da pa Lahij vam brezbožno kulturo vrivajo in lože vaše blagostanje spokapujejo, vam ne privole slovenskih šol se štirim razredi, kajti akopram imate dva razreda slovenskih šol, ste primorani, ko vaši sinovi dovrše te dva razreda, je poslati v laško šolo.

Tam pa se vsak toliko laškega navadi, da se potem, ko stopi k Lahu za delalca, lahko popolnoma polasi; in tako ostane surov in neomikan. Kdaj je tega kriv? Ali ne okoličani sami, ker nijmaj nobene zloge in ker je malo takih mož, kteri poznajo i ljubijo svoj narod. Veči del pravijo, da je dosti, ako žive, vse drugo jih nič ne briga. Kaj pa bo z vašo prihojnostjo če bo tako naprej šlo? Zopet odgovorim, če boste še roke križem držali, se bodo čez kaj let morali vaši otroci umakniti na Kras, ter prepustiti prijetne bregove sinje Adrije lahonski sili. Naj vam, krepki okoličani, še to položim k srcu, da si napravite v okolici k letu štirirazredno slovensko šolo. To je prvi temelj

*) Ločnik se nek zato imenuje, ker tam se jenja ravni severnolaska ravnina, ali pa zato (?), ker je tam hrib, ki se v podobi loka zavija. (?) Ali pa sedaj zato, ker loči Furlansko od Slovenskega! (?? Ured.) Pis.

za vaših otrok boljše prihodnost, kajti ako se bodo vaši otroci v maternem jeziku izobraževali, in bolj k vednosti dospeli, ohranili bodo narodnost, postali bodo ponosni stražniki jadranskih bregov, in matere Slovenije.

Ker uže toliko govorim o šolah, naj navedem še to, da bi bil potem, ko bodo vaši sinovi odrasli, zmožni okolico v tržaskem zboru zastopati ter se boriti za svete pravice in enakopravnost; ne pa, kakor se zdaj godi, da zastopajo okolico zunaj mnogospoštovanega g. Nabrigoja, sami taki, ki nijso ali zmožni, ali pa, ki za svoj žep delajo.

Navedem vam tu n. pr. našega g. Sklemba, ki je izdajalec Črnetu tast in se s Črnetovimi idejami tudi popolnoma strinja. Od našega Sklemba se v mestnem zboru ne more zapaziti, ali je Slovenec ali laho. Poprašam torej slavne volilce, kteri so ga v mestni zbor volili, kaj je on, ker dozdej se še nij zapazil on pod narodno zastavo, in se le bolj gospodom lahonom dobriča, s kterimi je v kupčijski zvezi.

Ljubljana 15. marcija. (Ist. dop.) Občni zbor političnega društva „Slovenije“ je 4. aprila (četrtak po veliki noči) ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani. Obravnavali se bosta dve točki in sicer: razgovor o bodočih volitvah mestnega zbora; in razgovor o predélski železnici. Kakor vselej prišla bo gotovo le mala kopica društvenikov k temu zboru. Upamo, da se bodo vendar enkrat vzdramili naši narodnjaki i da bodo pripomogli k napredku, kajti eden ne more za vse, vsega storiti.

Kako nespametno je, da se narodnjaki po volji in nasvetu d.r. Costo ogibljo vseh volitev v ljubljanski mestni zbor, to nam priča vsaka seja tega zbora, ki bide obraz pravici, narodnosti in poštenju. Ako bi sedelo vsaj nekaj narodnih zbornikov v mestni hiši, bili bi dobra zavornica večini, ako bi uže tudi nič pozitivnega ne mogli doseči.

„Slovenski gospodar“ piše, da k srečnemu uspehu novo ustanovljene banke „Slovenije“ nij družoga potreba, nego zaupanja na lastno moč. Se ve da! to je poglobitna reč! Kakor se kaže, bodo akcije vendar ostale med narodnimi ljudmi in če si bode banka le še dostojnih domaših delalcev in uradnikov preskrbela, potem smemo z veseljem pozdraviti novi slovenski zavod. Predsednik česke živnostenske banke g. Oliva vzel je 800 delnic in je obljubil, da bode, če bo treba, vzel vse ostale delnice v imenu „živnostenske banke“ v komisijo. To je lepo ravnanje, ktero zasluži vso pohvalo! Le na dunajsko horso ne izdajati delic, potem bo vse dobro! Korajža velja!

Dramatično društvo v Ljubljani napravi svojo zadnjo redno prestavo v letošni saisoni v pondeljek 1. aprila. Predstavljala se bo igra: „Juran in Sofija“ ali „Turki pri Sisku“. Zagrebško narodno gledališče pošlje iz prijaznosti vso garderobo za to igro. Nova opereta „Gorenjski slavček“, ktere libreto zložila Lujiza Pesjakova in kteri je Anton Förstör izdelal godbo, predstavljala se bo 20. dne prihodnjega meseca v korist stradajočim na Dolenjskem in Notranjskem!

Iz Prage 24. marcija. (Ist. dop.) — Nij treba razkladati, da so vse politične misli obrnne na Česko, i posebno na veliko posestvo. Kakor zdaj reči tu stoji, nadejati se je dobrega uspeha, da se vlada prepriča, da Čehi ostanejo še v prihodnje Čehi. Dobro vedo ustavaki, da za nje tu ne rasto „pomladanske rožice“, ter so uže skoro obúpali. Posebno narodno plemstvo, koje dunajski pruski listi besno napadajo dan za dnem ter imenujejo „lumpe“ in „böhmisches Diebsgesindel“, ne drži rok križem. Volilni komité ima dan za dnem pod predsedstvom kneza Schwarzenberga seje, ter voli volilno gibanje. Predvčeršnjem je bil „oklic volilcem“ narodnega plemstva še v tiskarni konfiskovan.

Omenjenemu volilnemu komitéju sta p. sedili dve narodni banki za volitve blizo štiri milijone gold. Ravno na tej strani je l. 1867. historično plemstvo največ trpelo, ker nij bilo penezov, toda denes bodo v vladnih krogih čutili le preveč česki kapital! Toda ustavaški, i vladni strani nij nijedno sredstvo zadosti umazano, da bi ne porabili za agitacijo. Beracijsko i kupijsko glasove, obljubujejo naslove i redove. Posebno v južno zapadni Česki gledajo dunajski bankirji z nekim društvom „Chabus“ z nakopovanjem velikih posestev i zemljšč dobiti prevago nad narodno stran. Vsled tega je zahtevalo osemnajst naj bogatejših českih velikih posestnikov, naj se razdele njihova posestva, da se narodni strani glasi pomnože. To se sicer mora zgoditi takoj, toda Koller izpolni to postavno zahtevanje stoprv po volitvah! Da bi tudi cesarska rodbina pripomogla vladi pri volitvah, je romal te dni na Dunaj Koller, ter prosil naj cela cesarska rodbina, princel, dvorno plemstvo, glasuje protiv narodno. Oh

enem je tu podal ministru Lasserju ustmeno spravo o volilnem črtežu vlade, ker je pismena sprava na pošti se zgubila.

Te dni je tukaj nekdo ukrál vrečo v poštni pismi. V tej je bilo 18 Kollerjev listov do različnih okrajnih glavarjev. Našli so pozneje to vrečo, a majkala je vseh Kollerjevih pisem.

Dunaj-kim listom se je iz Prage brzojavilo, da so vsa pisma v rokah narodne stranke i ravno tako k'ljuc. k š. l. am, v katerih so vladina pisma pisana. Kdo v.?

Prav tako se dalje pričakujejo ustavoverci, da cesar Ferdinand proti narodni strani glasuje. Videla tede dunajska klika, da jabelka leto na Čskem jako v soko na drevju raste. Uže itenus je znano, da ima veliko posestvo večine 23 glasov. Naje č se še nadeja od narodnih deputacij, koj pregovarjajo ustavaške plemenitaje i omahljiv, neodolne velike posestnike, da bi volili z narodom, m ju kojim živé, ali pak naj vsaj ne glasuj. Prav od te strane se vlada tu največ boji, ker imajo deputacije velik upljiv, kakor se je pokazalo uže mnogokrat. Vsled tega židovski listi i pruski trobentači iz Dunaja buče vladi na uho, naj se kar naravnost proglasi na Čskem: obteženo stanje; potem ima Koller vsaj prosto roko.

To pak je gotovo, da se povsod tija, kder je ustavašk velik posestnik na deželi, vojaki dajo, da bi zabranili deputacijam. Zaradi tega so poklicali iz Dunaja tri polke pešcev.

Prav tako ima Koller uže v žepu polnomočje na prvi migljaj, zastavati česko novinarstvo i porote še celo zrušiti!

Le tako upreji! I vse take krasne reči se gode v državi, koja se imenuje (ali misli, da je) za Anglijo najsvobodniša!

Narodno gospodarsko društvo, koje se je izreklo v četrti seji zopet, da naj ne pošlje Čehi svojih pridelkov na svetovno razstavo dunajsko, ako se jim ne dovoli celotni odsek, misli vlada razpustiti. I zakaj? Ker je predsednik knez Karol Schwarzenberg odkritosrečno vladnemu zastopniku pl. Addi povedal v obraz, da česko kraljestvo nikdar ne bode slušilo v okrašljenje Cislajtanije, da bi ravno Čehi na razstavi pokrivali nagolo nemških avstr. dežel. Tudi grof Harrach i dr. Trojan sta opazila, ter še dodala: „da se narod česki nikdar ne bode ponudil Cislajtanijo krasiti. Ko bi bilo Česka na razstavi imela svoj lastni oddelek, potem videlo bi se še le, kako beraška je ostala Cislajtanija.“ Po takovih besedah je takoj c. k. komisar zapustil dvorano. Nasproti temu, hoče-j, ustavski ustanoviti, nemško gospodarsko društvo (sic!) Menda bodo cepili le cilindre, a sejali še večo nezlogo, ter sadili po narodnih, slovanskih šolah naši mladini kužne korenine odpadništva i germanizacije!

Praški „Sokol“ je slavil 17. t. m. 10. letni obstanek svojega društva. Pri slavnosti bila je javna telovadna predstava. Vse se je trlo v telovadnici, koja slovi za najzrasnejo v Avstriji.

Dr. Miroslav Tyrš, načelnik „Sokola“ prejel je pri tej priložnosti, krasni trobojni venec. Konečno je v krasnem sokolskem govoru Grègr – še omenjal zaslug rajnika staroste H. Fügnerja, kojemu je mnogobrojno občinstvo zaklicalo trikrat „Slava!“

Govornik končal je slavnostni govor s krasno apostrofo na českoslovansko mladino: Tedaj na noge, mladina českoslovanska, postavlja se v vrste sokolske, ari se, krepki i blaži svoj duh, da bi bila pripravljena na ono nevarno dobo, ko te pokliče narod in domba na delo. Na obzora bodočnosti nam ne miglja zvezda miru in sreče. Zgodovino evropsko dela železo i kri. Na skalnate bregove domovine naše bijejo viski valovi goltnega sosestva i midrugeje ne nahajamo pomoči i podpore, nego v lastnem trudu i pogumu, v vlastni moči. Po osodi postavljeni smo v Termopile slovanske, zatorej, bodimo narod spartanski, bodimo narod Sokolov, da bi nam po bodočih desetih letih ne bilo treba več klicati: Ne udajmo se! ampak v osvoboženju in utrjeni domovini naši ponosno zamogli reči! „Nijmo se udali!“

Skalnato sreče bi bil moral imeti vsak nazočih i vendar bi moral po tacih besedah z junškim Sokolom klicati: „Ne udajmo se!“ Slavnost končala se je, ko je izvrstna vojaška godba Degenfelda zaigrala ognjeni Jenkov „Napreji!“

Slovensko „sokolstvo“ zastopal je Vaš dopisnik, kar je praške „Sokole“ jako veselilo. Ne omenjam še raznošterih deputacij, pozdravov, naj pristavim le še konečno, da je načelnik „Sokola“ izrekel iskreno željo, – naj bi se kmalo v goriških hribih pokazali goriški „Sokoli“, ker se narodno življenje na skrajni meji slovenski tako močno širi. Rodoljubi poskusite!

Politični pregled.

23. t. m. se je odložil državni zbor do 7. maja. Še predzadnji dan pred odložitvijo je ministerstvo predlagalo zboru predelsko železnico, katero je ministerstvo gorko zagovarjalo nasproti črti Loka-Trst; ministerstvo je menda hotelo s tem činom južno deželskim zastavobežecem vsaj eden votli piruh darovati, da se doma lahko ponašajo in opravičujejo. Tudi Črne bo morda s tem votlim piruhom stopil pred svoje volilce, a oni ne stojijo na železnocestnino stališču, ampak na pravem narodnem, kakor so pokazali celemu svetu s tako nezaupnico, kakoršne nij še dobil kmalo kak poslanec v celi Avstriji. Kakor se nam piše ia telegrafuje iz Dunaja bode v drž. zboru, če se skup pride pod tem ministerstvom, hud boj zarad obeh imenovanih črt; nij tedaj še tako gotovo, da zmaga predelska črta. In če bi tudi: Goriški Slovenci ne prodajajo svoje narodnosti in svojih političnih pravic za železnico, gotovo bi radi videli, da bi predelska železnica oplodila naše gorske kraje, katerim je obrtnija poglavitni vir blagostanja, pa zarad tega ne bomo zavidali naših kranjskih bratov, če oni zraven uže imajočih še eno železnico dobé.

Nezaupnica Črnetu se tedaj ne bode spremenila v zaupnico in ko bi nam Črne tudi 10 železnic preskrbel. Tudi smo prepričani, da Črne nij in ne bode odločil predelske železnice in da bo tudi brez Črneta prišla, če je potrebna in državi koristna. Le to je žalostno, da se ministerstvo poslužuje državi potrebnih in koristnih naprav, da ž njimi lovi poslance in kviri njih politično poštenost in značajnost.

Sploh je to ministerstvo jako nevestno v voljenju svojih sredstev, kar mu ne bode hašnilo, ker nepravilnost se kaznuje uže sama na sebi. Obstanek tega ministerstva je odvisen od izida volitev na Čskem, to priznavajo indirektno ustaveverni listi sami; pa tudi ministerstvo ovajava, da se boji Českih volitev, ker upotrebuje vse, še tako žalostna sredstva, da bi le zmagalo. Tako piše „Wanderer“, da je začela vlada sama kupovati velika posestva na Čskem, da ja preplačuje in prodajalcem obljubuje odlikovanja, nadalje pošilja Koller vojake v vse tiste kraje, kder se boji, da ne bi narod na velike posestnike upljival; po 30 vojakov dobivajo posamezni posestniki z ukazom, da je morajo preživeti in jim še plačevati; 20 velikih posestnikov je podpisalo volilni oklic, katerega je državno pravdnistvo konfiskovalo, ker nij dobilo o pravem času dolžnostnega iztisa, in zarad tega so dejani imenovani veliki posestniki v obtožen stan, vsled cesar zgubé volilno pravico.

Na tak način si hoče tedaj ministerstvo zagotoviti svoj obstanek. A vkljub skoro tiranskemu pritisku se najbrže ministerstvu ne bode posrečilo, zmagati v velikem posestvu na Čskem, ustavoverci se tega bojé in njih časniki uže zdaj na to mislijo, kako bi se vendar še držalo to ministerstvo za slučaj, če „fiasško“ napravi na Čskem.

Zopet je počil glas, da ministerstvo v kratkem pade; v tem mnenji nas poterjuje Schmerling-ov govor v gosposki zbornici, kateri je zbudil velik krup pri decembristih. Schmerling je namreč grajal ministerstvo, da se je preveč udalo posameznem tirjatvam Poljakov in Dalmatincev in da je nedosledno; prerokoval mu je tedaj slab uspeh. Minister Pretis je sicer v državni zbornici zagotavljal, da hoče ministerstvo enake koncesije, kakor Poljakom in Dalmatincem, tudi drugim deželam dati; a Auersperg je to preklical, ker je v političnem odseku izjavil, da se hoče samo zato s Poljaki pogoditi, da si je pridobi in da bode pogodba s Poljaki zapah s katerim se zaprô vrata tirjatvam družih narodnostij. Kake nasledke bo imela taka nedosledna politika, to je lahko soditi. Dozdaj smo imeli 2 privi-

legovana naroda v Avstriji; zdaj se jima pridruži še tretji in vsi drugi narodi naj zdé pod jarmom privilegovanih. Če misli Auersperg na tak način Avstrijo urediti, potem mu moramo uže častitati à la Schmerling in izreči s federalističnega stališča, da nij dosledno, ampak nesposobno, Avstriji nevarno ter da mora pasti, če tudi na Čskem začasno zmaga. Na Ogrskem sta se pogajali nasprotni stranki, deakovci in levičnjaki; pa zastonj. Deakovci se pritožujejo čez levičnjake, da nočejo nič žrtovati k spravi; levičnjaki pa ne morejo odstopiti od svojih tirjatev, ker o pogoj obstanka lastne stranke. Na Hrvatskem dela ogrska vlada ravno tako, kakor naše ministerstvo na Č-sk-m. Iz vsega tega se ne bode gotovo nič dobrega porodilo. Kdo trpi pol trmo, nesposobnostjo in slabim patrijotizmom Avstrijskih državnikov? Avstrija! katera ostane bolna, dokler se ne zadovolji vsem v njej živečim narodom.

Italijansko-nemška zveza je kakor smo zadnjič rekli obrnena proti Franciji; k tej zvezi se ne more pridružiti tudi Rusija, ker je potrebno za rusko prihodnjo politiko, da se Francija ojači, kajti za kratko ali dolgo-pritti mora do vojske med Rusijo in Nemško in za tisti čas bode Ruska potrebovala krepkega in zanesljivega zaveznika, katerega bode našla edino v Franciji. Italijansko-nemška zveza je tedaj le strašilo za Francoze, katerega pa skoro nij potreba, ker imajo Francozje doma preveč opraviti, da bi mogli misliti na vojno in na maščevanje še dolgo, dolgo časa.

RAZNE VESTI.

(Dijanska beseda) ne slavo Preširnu i Vodniku bode, kak r se ona poroča, v saboto, 6. aprila, v dvorani goriške čitalnice.

(Dr. Valentin Zarnik) je z nova postal gospodarski svetovalec banke „Slovenije“. Znano je, da je dr. Zarnik uže enkrat iz gospodarskega svetovalstva omenjene banke izstopil. Habeat sibi!

(Občini Gorenje Tribuše) je cesar dovolil, da se sme spet ločiti od Čepovana ter osnovati se kot samostalna županija. Vlada je s tem činom končala dolgo pravdo in pogasila goreče želje vsem Tribuščanom.

(Na goriški gimnazij) je razpisano mesto učitelja za nemški jezik. Letna plača je 950 gold. Prošnje naj se do 25. aprila oddajajo pri deželnem šolskem svetu v Gorici.

(Banka Pajka) „Izbrani spisi“ se po I fl. 7 kr. zvezek dobivajo pri slugi goriške čitalnice. Goriške in zunaj Gorice stanujoče domoljube še enkrat opominjamo, da naj si gotovo omljuje to jako lično, a tudi jako zanimivo knjigo.

(Deakova stranka) v ogrskem drž. zboru obstoji većinoma iz samih vladnih kreatur in iz ljudi, ki s pripomočjo vlade narod molzejo in za to vlado na tuji vso moč podpirajo. Mej Deakovci je namreč: 39 visocih uradnikov, 69 upravnih svetovalcev pri raznih železnicah, 37 direktorjev različnih od vlade odvisnih bank, 38 direktorjev ogrskih zavarovalnic. Jasno je, da mora vseh teh 183 poslancev iz lastnega interesa vlado podpirati. Kako potem izvršujejo svoj nalog kot ljudski zagovorniki, si vsak lahko misli. Znano je, da je tudi v tistem cislajtanskem državnem zboru, ki nas je uklenil v decembersko ustavo, sedelo samo 31 popolnoma neodvisnih mož; vsi drugi so bili ali visoki uradniki, ali pa sodeležniki od vlade odvisnih bank, železnic in zavarovalnic, ki so morali torej tako plesati, kakor sta Giskra in Herbst gola.

(Hans Kudlich) se je te dni po 29 letnem prognanstvu spet vrnil v Avstrijo. Kudlich je tisti vrli možak, ki je 1848. l. kot poslanec šeske dežele prvi zahteval v dunajskem državnem zboru, da se odpravijo desetina, takla in vsi jarmi, s katerimi so graščaki in velika duhovščina trli še ol srednjega v. ka sem ubogega kmeta. Kudlich je zahteval, da se vsa ta bremena kmetova in vse svoboščine plemenitiške odstrane brez esake odškodnine. A večina dunajskega državnega zbora, na čelu jej ljubljanski advokat in kranjski poslanec, uže umrl dr Kavčič, se je ustavila zahtevau-

(Dalje v prilogi)

ju tega „skrajnega levičnjaka“, ter dolo morajo kmetje svoja posestva od gosposke odkupiti. Teko je nastal tisti „gosposkini dan“. Hans Kudlich je 1849. zaradi svoje svobodnosti moral bežati iz Avstrije v Švico, kder je izstudiral medicino in potem kot zdravnik preselil se v Ameriko. Zdaj se je vrnil domov. Vsak avstrijski kmet ga na svoji osvobojeni zemlji zamore iz vsega srca pozdraviti: Bog Te živi!

(**Tetka tržaška**), stara baba, ki rada kvantje po svetu trosi, pravi v svojem 68. listu, da se je bilo zbralo v Sežani samo 10 Črnetovih volilcev, da je večina jako zadovoljna s Črnetovim postopanjem. A uboga tetka se je prenelila in blamovala, kajti prav tisti dan, 23. t. m., ko se je tiskal 68. list „Trimester“, izšla je tudi „Soča“ z nezaupnico na čelo, katero kinčajo podpisali 51. volilcev. Vseh volilcev Črnetovih je 60; tedaj jih nezaupnice nij podpisalo 9, ali prav zaprav 8, ker eden je umrl. Podpisanih je niso sledeči: gg. Ferfolja Janez iz Sela, Kunar Jožef vikar iz Brestavice, Peric Andrej iz Brestavice, Janez Kralj iz Slivine, dr. Ostertag in dr. Zenkovič iz Sežane, Fabiani France iz Štanjela in Kavčič Jožef iz Liče. Sliši se, da še nekateri teh gospodov se bodo pridružili onim 51. s posebnim pismom. Kar tetka sanja o kapitanu in agentih „Soče“ je gola laž. Pri posvetovanju volilcev bilo je zastopano uredništvo „Soče“ iz vsacega jasnega vzroka, da namreč poroča čitateljem o tako važnem dogodku. Enako kakor tetki, menda tudi „Novicim“ nij prav, da so Kraševci podpisali nezaupnico svojemu poslancu, ker o nezaupnici samo to omenijo, kar se here v današnjem dopisu iz Gorice. Živite Novice! le tako naprej, da pridemo do zedinjenja.

(**Naber vojniki novincev**) Letos se bodo nabirali novinci na Goriškem: v Trziči 11. in 12. aprila, v Corvinjanu 15. 16. in 17. aprila, v Gradišči 24. in 25. maja, v Korminu 27. 28. in 29. maja, v Sežani 17. in 18. maja, v Komnu 21. in 22. maja, v Bovcu 10. in 11. maja, v Tominu 13. 14. 15. in 16. maja, v Gorici za mesto 21. in 22. maja, za okolico 23. 24. 25. in 27. maja, v Kanalu 17. in 18. maja, v Ajdovščini 28. in 29. maja.

Tikraj Litave se ima nabrati letos 56.185 mož za stalno vojsko in 5618 mož za reservo; na Primorje spada 1542 mož za stalno vojsko in 154 mož za reservo.

(**Ugosti**) za učiteljske kandidate in kandidatinje ljudskih šol bodo v Gorici meseca maja. Kdor želi skušnjo delati, se mora s svojimi prošnjo do 25. aprila oglasiti.

(**Prvo lastavico**) smo letos v Gorici vdeli 28. marca. Sicer vemo, da ena lastavica še ne naredi lepega in gokega vremena, toda morda se ne motimo, ako pravimo, da je slava goriškega „učeniškega zbora“ uže tako ogromna, da mu je sama priroda poslala lastovico kot oznakevalko, da bode imel pri svojem izletu v Vipavo vesele praznike in lepe ure.

(**Ubojanska čitalnica**) je zaradi slabega vremena besedo v prid stradalnih kranjskih bratov preložila na 7. aprila. Ustopenina 30 kr.

(**Na Bvikkem**) se snuje narodna čitalnica. Dobro!

(**Polka**), občaj priljubljeni ples, je, kakor je dognal kraljeva deželna vlada na Českem, domač slovanski ples. Izumislilo si ga je namreč priposto kmetsko dekle imenom Ana Šlezak. Ta je namreč 1830. v Eibetein pri nekem meščanju za deklo služila in bile jej je enkrat v nedeljo popoldne, ko je bila sama doma, tako dolg čas, da si je izmislila nov ples, kterega je zvižgaje precej poskusila plesati. Zvečer je v krčmi ples in napev še enkrat ponovila in slučajno nazočil učitelj Jos. Neruda je oboje zapisal. Nekaj časa potem so dijaki ta ples zanesli v Prago, kder so ga „pulka“ (halbschritt) imenovali. Iz Praga je polka okrog l. 1840. prišla na Dunaj in ondod se je po vsem svetu razširila.

Priposta česka dekla l. 1830, pačnij mislila, koliko mladih ljudi bode s svojim novim plesom osrečila in koliko vrtoglavih skrbij ljubosumnim možem, skrbnim materam, in sitnim očetom na glavo nakopa'a! (Südsl. Corr.)

(**Nezakonskih otrok**) je v goriški nadškofiji poprek 2 1/2% izvzemši Gorico, (kder jih je skoro 21%) jih imajo največ gorski, najmanje ravni furlanski kraji, kder jih v eni dekaniji nij več nego 1/2%. Ako pomislimo, da na Koroskem je nektera leta čez 80% nezakonskih otrok, moramo uravno stanje naše dežele jako ugodno imenovati.

(**Nemcev**) je v ruski armadi mej prostaki mej nižimi oficirji 24% mej stab - oficirji 67%, mej generali celo 78%! Tega merčesa je povsod preveč!

(**Profesorja**) g. J. Pajek in g. J. Šuman sta se pritožila pri ministerstvu zoper nepostavno premeščenje iz Maribora, a v nemških listih čitamo, da je ministerstvo njihovo pritožbo zavrglo. Saj nij bilo družesa pričakavati! Prof. Pajek naznanja v „Slov. Nar.“, da, ker ima odpust, ostane še do konca leta v Mariboru, kder ureduje latinsko - slovenski slovar, čigar sp. sovanje vrlo napreduje.

Poslano.

27. t. m. je sklicalo slavno županstvo v Dornbergu odbornike prvaške občine, da bi se bili pregledali računski izkazi. Ko pak se zbor snide, nij bilo najti nikjer računov. Kam so prišli, nihče ne ve. Ali so je snéle miši, kali? G. tajnik bi moral to pač vedeti!

Prosim slavno županstvo, da, kedar prihodnjic zbor skliče, res napovedani dnevni red pripravi in se ga potem tudi drži, da se ne bodemo gledali, kedar se snidemo, kakor bi se še nikoli ne bili videli. Mi Prvačani se nijmamo časa v Dornbergu na spegode hoditi.

Preučinja 28. marca 1872,

Andrej Gregorič.

Trgovske in kmetijske vesti.

Gorica, 28. marca — Letni somenj sv. Ilarja, tako tudi današnji mesečni sta bila obilo obiskana, vkljub temu so pa vender cene našega trga niso čisto nič spremenile, ostalo je vse pri starem še clo vinske in cene mok, kajti vreme je bilo obojekrat jako ugodno, da se je blaga na kupo dovozilo.

V kmetijski šoli se je danes sešlo okoli 40 odličnih vinorejcev v posvet, kako in na kakšni podlagi bi se osnovala za našo deželo tako potrebna vinska društva. Sklenilo se je že zdaj, da naj bi se izvolil centralni odbor, se sedežem v Gorici; za okolico in kraje pa naj bi se osnovalo podružnice, ki bi občevala s centralnem odborom, ker ta bi društva zunajno zastopal, ter posredoval med društvenimi prodajalci in posamznimi odjemalci, in tako vinsko kupčijo pospeševal. V ta namen se je volil osnovalni odbor iz sledečih gospodov: dr. Žigon, Panian, Fabiani, Keršovani, Fabris, Gironeoli, prof. Povše, Faveti, Šue, Doljak, Maraž in Malnič. Ti bi imeli nalogo natančna in primerna pravila napraviti, ude nabirati, jih podučiti o koristi in važnosti vinskih društev.

Mi bi taka društva z veseljem pozdravili, naša dežela je zanje kakor vstvarjena in prepričani smo, da bi zamogli na taki način združeni vinorejci jako uspešno delati; temveč ker vinska društva v družih deželah že davnej obstoje, jih pa tudi ministerstvo kmetijstva zdatno podpira. — Dotična pravila priobčimo prihodnjic, ker nam danes prostora pomankuje.

C. kr. tržaški vodja telegrafov namerava staviti predlog, naj bi vlada napravila tri nove telegrafne postaje, to je za Trzič Visko in Bovec, ta navset je naša trgovska zbornica s tehničnimi razlogi podpirala; tako znajo dobiti Bovečani v kratkom svojo brzozavno postajo, ki jim bode v silnih privatnih in trgovskih zadevah veliko koristila.

Ob enem je trgovska en podpirala prošnjo tominske občine na c. kr. namesništvo, naj bi se jej dovolil en novi letni somenj na 21. septembra in preložil oni od 15. na 23. aprila, sicer s tem pogojem, ko bi omenjena dneva ne ovirala družih v bližnjih krajih že obstoječih somnjev. — Ravno ta zbornica je pa zavrgla protest gg. Hadolina in Baskerja proti volitvi maloletnega odbornika g. Gaser-ja, češ da zbornica njima pravice po postavi 29. junija 1868 volitve pregledovati in ovreči. — Ko bi šlo za vničiti volitev kakega slovenskega odbornika, bi si naša zbornica že poti do pravice poiskala, ker je pe tukaj nasprotni dogodek, tako nijma sluha za nos.

Slednič imamo omeniti še magistratnega oglasa od dne 23. t. m., po katerim sme mestno staršinstvo začeti od 1. aprila t. l. sled dekreta od ministerstva notranjih zadev 6. marca stev. 3445, povišati užitnino na vino do 240% to je f. 2.52 od vedra (Eimer) in f. 2.37 na vsaki veder piva. Slišimo, da Magistrat misli 1. aprila preračunati vse ostanke (rimanenze) že zadanega vina in piva in jih obležiti s povišano užitnino, k temu

le opazimo našim mestnim gostilničarjem, da vsaka nova postava zadobi veljavnost na dan sankeije od odločenega časa naprej, t. j. od 1. aprila, ne more imeti torej upliva na že pred prvim aprilom zadaneno vino in pivo. —

Cenik raznega blaga

na goriškem trgu.

Pšenica	polonik po gl.	3.20	do gl.	3.25
Rž	"	2.40	"	2.50
Turšica	"	2.50	"	2.65
Ječmen, pehan	"	3.—	"	3.40
cel	"	2.—	"	—
Fežol	"	3.20	"	3.80
Oves	"	1.35	"	1.45
Ajda	"	2.—	"	2.20
Rajž prvo vrste	cent	11.50	"	12.50
druga	"	10.50	"	11.—
Seno	"	1.60	"	1.70
Slama	"	1.20	"	1.30
Slanina (špeh)	"	32.—	"	35.—
Krompir	"	3.—	"	3.25
Vino, belo briško kvinč	"	12.50	"	13.50
črno furlansko	"	13.50	"	14.—
belo dorubersko	"	13.—	"	14.—
črno	"	14.—	"	15.—
kraško	"	15.—	"	18.—
ipavsko srednje	"	11.—	"	12.—
boljši	"	12.—	"	15.—

Trgovcem in zasebnikom!

Spodobno podpisana naznanjata čestitemu občinstvu, da sta se ravnukar vrnila iz Dunaja z novim blagom. Posrečilo se jima je, akoravno se je manufakturno blago za 15 do 20 o/o podražilo, pogoditi tako ceno za blago, da jima bode mogoče

kupce po stari ceni z novim blagom posluževati.

Blagovoljnemu obiskovanju se tedaj priporočata

brata Koceli.

Ejubljano, glavni trg.

V plinovi tovarni.

Kuhana smola (katram)

na debelo, cent po f. 1.50

na drobno " " 2.—

Amouijakova voda (do-

bra za gnojnico) cent po " —.10

Koks na debelo, če kdo čez 10

centov vzame po . . . f. 1.25

„ na drobno po . . . „ 1.40

Te cene se razumejo franko v plinovi tovarnici.

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Podpisani naznanja s tem da ordinira in pregleduje bolnike od 10 ure zjutraj po pol-dne. **Uboji zastoj.** V hiši št. 38 tukaj.

V Ajdovšini dne 23. marca 1872.

Ant. dr. Perco

Razpis službe.

Na tehniški visoki šoli na deželnem Ivanšču v Gradcu je razpisana služba profesorja za mehaniko (za splošno teoretično mehaniko in strojeslovje, za stavbno mehaniko).

Več o tem v zadnjem predzadnjem listu „Soče“.

Prva občna zavarovalna banka

SLOVENIJA.

Čedalje bolj se neogibnost v obče spoznava, da mora slovenski narod tudi v materijalnem obziru se na lastne noge postaviti, ter se od tujega kapitala, kolikor je mogoče, osvoboditi.

Morebiti niso na nobenem drugem polji te razmere tako ostro vidne, kakor pri zavarovanji. Sto in sto tisočev se vsako leto zavarovalnih premij iz dežele iztirava, pomagaje delničarjem tujih društev visoke dividende izplačevati.

Merodajni faktorji, deželni zbori, občinska zastopstva, društva in žurnalistika so večkrat pripoznavali, da je treba lastno zavarovalno društvo za slovenske dežele osnovati.

To je dalo nekterim rodoljubom povod, popolni operat takega zavarovalnega društva na podlagi najbolj zanesljivih statističnih dat in dosedanjih skušenj izdelati dati, ter c. k. ministerstvu predložiti.

Z razpisom dne 25. prosinca l. 1872 je c. k. ministerstvo napravo „prve občne zavarovalne banke Slovenije“ s sedežem v Ljubljani dovolilo.

Banka „Slovenija“ je društvo na delnice, in bo v vseh razdelkih zavarovanja zavarovalo proti odločeni zavarovalnini, to je: proti škodi po ognju, na prevaževanju, po toči in na zrcalnem steklu, ko bi se strlo, kakor tudi na človeško življenje.

Delnice se bodo brez bankirskega posredovanja, neposredno občinstvu oddavale, in na ta način po bolj ugodnem kursu dobivale.

In druge strani se bo pa tako tudi glavni namen banke pospeševal, ki obstoji v tem, da se bodo delnice v slovenskem narodu umestile, in on tudi v prihodnje banko v rokah obdržal.

Delnice „Slovenije“ so pripravne prav ugodno kapital nalagati:

1. Na vsako delnico, katerih se bo zdaj razdalo 3000 z imensko vrednostjo od 200 fl., se bo plačevalo po 40%, in to po kursu od 85%, torej za eno delnico 68 fl. a. v.

2. Z ozirom na oddajevalni kurs nese delnica stalni dohodek do bliže 6%, in

3. vrh tega naddividendo iz čistega upravnega dobička, od kterega je 40% pravilno delničarjem odločeno.

Po dosedanjih skušnjah družih zavarovalnih društev ni dvomiti, da bodo delnice banke „Slovenije“ v kratkem gotovo 12—15% nosile.

4. Vsak lastnik tudi le ene same delnice ima pravico v občnem zboru glasovati osobno ali po oblaščenju, z edino omejitvijo, da nobeden ne sme več nogo 40 glasov zastopati.

5. Vsak delničar pomaga s tem narodnim podvzetjem slovenskemu narodu lastno zavarovalno društvo osnovati, ter posrediti, da trdo pridobljeni novi v domači deželi ostanejo.

6. Ker je 15% čistega dobička dobrodelnim namenom odločenih, odpira se tu še drugi vir bankini dobrodelnosti.

7. Skrajno je še poudarjati, da so pripravljene fondi banke pravilno odločeni menjice eskomptovati, posojevati na državne in obrtnijske papirje, na posestva proti hipotekarnemu uknjiženju, posestnikom, obrtnikom, skupščinam in občinam, da bo na ta način mogoče v posameznih krajih pomanjkanje denarjev zatreti.

Tarife za raznovrstne oddelke zavarovanja so po najbolj zanesljivih statističnih datih sestavljene, in se bo gospodarstvo v vsakem oziru na realno podlago postavilo. V ta namen se bodo v vseh večih mestih in v posameznih okrožjih nagledni svetovalci (sestavljani iz delničarjev in zavarovancev) postavili.

Gospodarsko svetovalstvo je iz sledečih osob sestavljeno: Svitli knez in stari grof **Lavoslav Salm-Reifferscheid**, graščak v Novem Celju itd. (predsednik); dr. **Etbin Henrik Costa**, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, (podpredsednik); **Andrej Pirnat**, posestnik v Celju; dr. **Valentin Zarnik**, deželni poslanec v Ljubljani; **Vekoslav Pesarič**, c. k. sodnije svetovalec v Celju; **Mihael Herman**, deželni odbornik v Gradcu; dr. **Jože Ulaga**, profesor bogočastja v Mariboru; **Jože Hauswirth**, posestnik v Celju; dr. **Stefan Kočevar**, c. k. okrajni zdravnik v Celju; dr. **Vekoslav Valenta**, c. k. zdravstveni svetovalec in profesor v Ljubljani; **Ivan Stuhec**, c. k. sodnije svetovalec v Celju; **Dragotin Ahčin**, trgovec v Ljubljani; **Florijan Konšek**, c. k. okrajni predstojnik v pokoji v Ljubljani; dr. **Franjo Radej**, c. k. bilježnik v Mariboru (gospodarski svetovalci).

(Namestniki): **Jakob Kureš**, c. k. okrajni pristav v Kozjem; **Franjo Šentak**, posestnik na Vranskem; **Franjo Rapoc**, posestnik v Mariboru; **A. Zvanut**, veliki trgovec na Občini.

Pregledovalni odbor je iz sedečih osob sestavljen: Dr. **Janez Zlatoust Pogačar**, stolni prošt v Ljubljani; **Gustav Tönnies**, lastnik tovarne v Ljubljani; **Jože Debevec**, trgovec v Ljubljani.

Delnice se bodo na ta-le način podpisovale:

1. Za vsako delnico z imensko vrednostjo od 200 gold. se bo uplačevalo 40% po kursu od 85% v gotovini; potem se bodo dobivali medčasni listi.

2. Za 1 delnico je torej treba 68 gold. v gotovini, od ktere se bo uplačevalo po 20 gold. precej pri vpisovanju, 48 gold. pa v prihodnjih 30 dneh.

3. Vsak podpisani znesek daje od dne uplačila 5% oziroma na izdajavni kurs od 85% blizo 6%.

4. Vsacemu podpisovalcu je na izvoljo dano, tudi vseh 40% za delnico precej uplačati.

5. Podpisovalo se bode ali pri banki v Ljubljani, ali pri agentih, kterim se bo dalo pooblastilo za to od gospodarskega svetovalstva.

6. Upačevalo se bo ali pri banki v Ljubljani, ali se jej naj novi po pošti pošiljajo. Agentom naj se plačuje le proti pobotnicam od gospodarskega svetovalstva podpisanim.

Bankina pravila se dobivajo pri banki „Sloveniji“ v Ljubljani, in tudi pojasnila se ustmeno ali pismeno pri njej povoljno daje.

V Ljubljani, dne 23. marea 1872.

Za „prvo občno zavarovalno banko Slovenijo.“

Lavoslav knez in stari grof **Salm-Reifferscheid** l. r.
graščak i. t. d. i. t. d.

Dr. **E. H. Costa** l. r.
odvetnik in deželni odbornik, i. t. d.